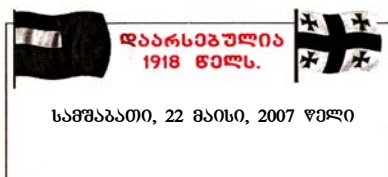
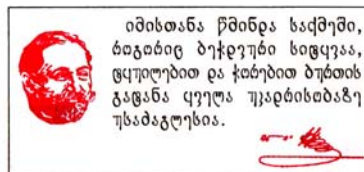

საქართველოს

რესპუბლიკა

გურამ შარაძე

66 წლის ასაკში ტრაგიკულად დაიღუპა თვალსაჩინო ქართველი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **გურამ შარაძე**.

ქართველ მეცნიერთა რიგებს გამოაკლდა დიდი შრომისმოყვარეობითა და შემოქმედებითი ნაყოფიერებით გამორჩეული, მეცნიერების ორგანიზების უნარით დაჯილდოებული მკვლევარი, რომლის მეცნიერული მუშაობა ყოველთვის იყო მიმართული ქართული მწერლობისა და ქართული კულტურის შეფასება-წარმოჩენაზე. გურამ შარაძე ფართო ფილოლოგიური სპექტრით იკვლევდა ძველს, ახალსა და უახლეს ქართულ ლიტერატურას, ქართული კულტურის მოღვაწეებსა თუ უცხოეთთან კულტურულ-ლიტერატურულ ურთიერთობებს. მან შეაგროვა და შეისწავლა ქართული ემიგრანტული მწერლობა და ქართულ ლიტერატურათმცოდნეობაში შექმნა სრულიად ახალი დარგი – ქართული ემიგრანტული მწერლობის

ისტორია. გურამ შარაძემ დიდი ამაგი დასდო საზღვარგარეთ გაფანტული ძველი ქართული ხელნაწერებისა თუ არქივების მოძიებისა და სამშობლოში ჩამოტანის საქმეს. 20-ზე მეტი წიგნისა და ასეულობით მოკვლევის ავტორს ბევრი სამომავლო გეგმა ჰქონდა. დაუმთავრებელი დარჩა მონოგრაფია, წიგნები ვაჟა-ფშაველასზე, იაკობ გოგებაშვილზე... მისი უდროოდ წასვლა ჩვენი მეცნიერებისათვის დიდი და მტკივნეული დანაკლისია.

გურამ შარაძე დაიბადა 1940 წლის 17 ოქტომბერს ოზურგეთის რაიონის სოფელ გურიანთაში. 1963 წელს დაამთავრა ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი, 1966 წელს – ასპირანტურა, სხვადასხვა დროს იყო თსუ რუსთაველის კაბინეტის თანამშრომელი, რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი (1967-1972), სწავლული მდივანი (1973-1975), უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი (1975-1978), ტექსტოლოგიის (1978-1985), ინფორმაციისა და ბიბლიოგრაფიის (1985-1992), ქართული ემიგრანტული მწერლობის (1992 წლიდან) განყოფილებების გამგე; ქართული ლიტერატურული მუზეუმისა (1992-1993) და თსუ ქართული ემიგრაციის მუზეუმის (1994-1995) დირექტორი უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეთა საქმეებისა და საზღვარგარეთ არსებული ეროვნულ ფასეულობათა დაბრუნების საპარლამენტო კომისიის თავმჯდომარე, საქართველოს პარლამენტის ორი მოწვევის დეპუტატი.

გურამ შარაძემ 1966 წელს დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თემაზე: „თეიმურაზ ბაგრატიონი – რუსთველოლოგი“, ხოლო 1975 წელს – სადოქტორო დისერტაცია, რომელიც მიეძღვნა თეიმურაზ ბაგრატიონის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას.

მეცნიერის მდიდარ მემკვიდრეობაში აღსანიშნავია მონოგრაფიები ძველი, ქართული მწერლობისა და რუსთველოლოგიის დარგში. მან შეისწავლა და შეაფასა არაერთი გამოჩენილი რუსთველოლოგის დეაწლი, რასაც მოწმობს მისი წიგნები: „პლატონ იოსელიანი – რუსთველოლოგი“ (1980), „დავით ჩუბინაშვილი – რუსთველოლოგი“ (1982), „მარი ბროსე და ვეფხისტყაოსანი“ (1983); გურამ შარაძე ნაყოფიერად მუშაობდა არქეოგრაფიის დარგში, აქ მოპოვებული შედეგები შეჯამებულია წიგნში – „არქეოგრაფიული ძიებანი“ (1973), სადაც შესწავლილია „ვეფხისტყაოსნის“ ძველი და საუკეთესო ხელნაწერები.

საგანგებო ორტომეული მიუძღვნა გურამ შარაძემ ილია ჭავჭავაძის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას (1987-1990), რისთვისაც მას საქართველოს სახელმწიფო პრემია მიენიჭა, ასევე უნიკალურია აკაკი წერეთლისადმი მიძღვნილი ხუთტომეულის სამი გამოცემული ტომი (2005-2006): „აკაკი წერეთელი. ცხოვრება, მოღვაწეობა, შემოქმედება (I ტ.), „აკაკი წერეთლის მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმში 1912 წ.“ (II ტ.), „აკაკი წერეთლის იუბილე 1908 წელს“ (III ტ.).

საზოგადოების ფართო ინტერესი გამოიწვია გურამ შარაძის ბევრმა წიგნმა, მათ შორისაა: „მიხაი ზიჩი და ქართული კულტურა“ (1978), „ბედნიერებისა და სათნოების საუნჯე“ (1984), „საქართველოს მზე და სიყვარული ალბიონის კუნძულზე“ (1986), „უცხოეთის ცის ქვეშ“ (1992-1993), „მემედ აბაშიძე“ (1995), „ერის ისტორიული მესიერების დაბრუნება“ (1998), „ისტორიული რელიკვიების

დაბრუნება“ (2001), „ქართული ემიგრანტული ჟურნალისტიკის ისტორია“ (2001-2005), „ასე იწყებოდა წმ. ექვთიმე თაყაიშვილი“ (2005) და სხვ.

მეცნიერული კვლევა-ძიების გარდა, გურამ შარაძე ეწეოდა ნაყოფიერ პედაგოგიურ მუშაობას. იგი მეცნიერული კადრების გულისხმიერი, ამასთანავე მომხსთონი აღმზრდელი იყო.

გურამ შარაძე გახლდათ საქართველო-უნგრეთის მეგობრობისა და კულტურული ურთიერთობის საზოგადოების პრეზიდენტი (1987 წლიდან); ივ.მაჩაბლის საზოგადოების დამფუძნებელი და თავმჯდომარე (1989 წლიდან); ყოველთა ქართველთა მსოფლიო კონგრესის ვიცე-პრეზიდენტი; პოლიტიკური მოძრაობა „ენა, მამული, სარწმუნოების“ თავმჯდომარე; მწერალთა და ჟურნალისტთა კავშირის წევრი; იგი იყო საქართველოს სახელმწიფო პრემიის, მ.აბაშიძის და ნ.ბერძენიშვილის სახელობის პრემიების ლაურეატი; აგრეთვე დაჯილდოებული იყო უნგრეთის სახალხო რესპუბლიკის ოქროს მედლითა და ვახტანგ გორგასლის ორდენით.

ქართველ მეცნიერებს, ქართველ საზოგადოებას დიდხანს ემახსოვრებათ გურამ შარაძის, როგორც ღვაწლმოსილი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის სახელი.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია